

Sygnatura akt III C 656/21

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2024 r.

**Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie**, w Wydziale III Cywilnym,

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SR Grzegorz Szacon

Protokolant: Sekr. sądowy Agnieszka Majewska

**po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2024 r., w S.,**

**na rozprawie,**

**sprawy z powództwa F. S. i P. Ł.,**

**przeciwko pozwanemu (...) Spółce Akcyjnej w S.,**

**o zapłatę**

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. solidarnie na rzecz powodów F. S. i P. Ł. kwotę 1.723,20 złotych (jeden tysiąc siedemset dwadzieścia trzy złote dwadzieścia groszy) wraz z liczonymi w stosunku rocznym odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 lipca 2021 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. solidarnie na rzecz powodów F. S. i P. Ł. kwotę 1.134 złote (jeden tysiąc sto trzydzieści cztery złote), tytułem kosztów procesu wraz z liczonymi w stosunku rocznym odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie kwotę 1.631,80 złotych (jeden tysiąc sześćset trzydzieści jeden złotych osiemdziesiąt groszy), tytułem kosztów sądowych wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt III C 656/21

## UZASADNIENIE

Powodowie – **F. S. i P. Ł.** wnieśli o orzeczenie nakazem zapłaty od pozwanego na ich rzecz solidarnie kwoty 874,50 złotych, tytułem roszczenia głównego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 lipca 2021 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania sądowego wg norm przepisanych z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 180,00 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych.

W uzasadnieniu żądania powodowie wskazali, że w dniu 4 kwietnia 2021 r. doszło do kolizji, w której samochód marki F. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność A. N., został uszkodzony przez sprawcę posiadającego polisę od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. w S.. Powyższe okoliczności są bezsporne, ponieważ pozwany wypłacił odszkodowanie z tytułu szkody w pojeździe, jak i w odniesieniu do roszczenia związanego z najmem pojazdu zastępczego, jednak w tym ostatnim przypadku, nie w pełnej wysokości.

Poszkodowany zwrócił się do powodów o pomoc w uzyskaniu należnego odszkodowania. Powodowie wnieśli o wypłatę odszkodowania z tytułu szkody w pojeździe, jak również o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, który wynajął

poszkodowany celem dojazdów do pracy, użytku codziennego, zaś nie posiadał innego pojazdu, którym mógłby zastąpić pojazd uszkodzony w wyniku kolizji drogowej, a zatem celem normalnego funkcjonowania poszkodowanej w życiu.

W związku z powyższym najem pojazdu zastępczego, co nastąpiło w dniu 8 kwietnia 2021 r., był niezbędny do wykonywania przedmiotowych czynności. W dniu 21 kwietnia 2021 r. poszkodowany zwrócił pojazd zastępczy, albowiem w tymże dniu zakończyła się naprawa jego pojazdu. Okres wynajmu pojazdu zastępczego uwarunkowany był z jednej strony czynnościami z zakresu likwidacji szkody z drugiej zaś strony wynikał z technologicznych czynności związanych z naprawą pojazdu. W dniu 9 kwietnia 2021 r. warsztat wniósł o przeprowadzenie dodatkowych oględzin. Tego samego dnia zamówiono części zamienne i odebrano je w dniu 12 kwietnia 2021 r. W tymże dniu pozwany zaakceptował kosztorys naprawy pojazdu poszkodowanego. W dalszych dniach miała miejsce technologiczna naprawa pojazdu, która zakończyła się w dniu 21 kwietnia 2021 r. Łączny zatem okres najmu pojazdu zastępczego wyniósł 8 dni przy dobowej stawce najmu w wysokości 230 zł netto + VAT, która jest średnią stawką rynkową. Koszt wynajmu pojazdu zastępczego za w/w okres stanowi kwota 2.263,20 zł. Powyższe okoliczności zostały należycie udokumentowane przez powodów.

Aktualnie pozwem objęto część roszczenia powodów w kwocie 874,50 zł związku z czym powodowie zastrzegają sobie możliwość rozszerzenia żądania pozwu na dalszym etapie postępowania, względnie dochodzenia pozostałej jego wartości w drodze dalszego powództwa. Powodowie w niniejszym postępowaniu dochodzą zapłaty w/w należności, która obejmuje okres pierwszych 5 dni, przy czym za okres pierwszych 4 dni wynajmu (uznanych zresztą przez pozwanego), po stawce dobowej stanowiącej różnicę między stawką uznana przez pozwanego tj. 135,00 zł brutto, a stawką powodów tj. 282,90 zł brutto (4 dni x 147,90 zł 591,60 zł) i za kolejny, 5 dzień wynajmu (nieuznany przez pozwanego), już po stawce powodów (282,90 zł). Decyzją z dnia 31 maja 2021 r. pozwany przyznał kwotę 540,00 zł tytułem odszkodowania za zwrot kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, wskazując, iż uznano okres wynajmu w ilości 4 dni, po stawce dobowej w wymiarze 135,00 zł brutto, gdyż pozwany zaoferował poszkodowanemu możliwość zorganizowania pojazdu zastępczego. Wobec powyższego powodowie, pismem z dnia 1 czerwca 2021 r. odwołali się od stanowiska pozwanego, przedstawiając argumentacją faktyczną i prawną, uzasadniającą ich żądanie. Pozwany jednakże nie odpowiedział na przedmiotowe pismo.

Uzasadniając przedmiotowe roszczenie powodowie przedstawili, iż pozwany nie zaproponował poszkodowanemu pojazdu zastępczego, albowiem uznał szkodę za nietypową i za taką w jego ocenie pojazd zastępczy nie przysługuje. Tym samym poszkodowany zmuszony był wynająć pojazd zastępczy na wolnym rynku, od powodów. Co się zaś tyczy okresu wynajmu pojazdu zastępczego, to podnieść należy, iż powodowie szczegółowo udokumentowali poszczególne czynności związane z naprawą pojazdu poszkodowanego, które składają się na tzw. rzeczywisty czas pojazdu zastępczego. W orzecznictwie sądowym utrwalony pozostaje zaś pogląd, iż zasadny okres naprawy pojazdu poszkodowanego, wyznacza nie technologiczny czas naprawy, lecz tzw. rzeczywisty, obejmujący nie tylko okres stricte czynności naprawczych, lecz również okres w którym pojazd oczekuje na wjazd na stanowisko naprawcze, czy też oczekiwania na części zamienne, jak również okres w którym trwa postępowanie likwidacyjne, co w opisanych okolicznościach stanu faktycznego niniejszej sprawy posiada duże znaczenie – tak, słusznie m.in.: wyrok SN z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03 Biul.SN 2005/3/11. W konsekwencji, wywieść należy, iż przy szkodzie częściowej w adekwatnym związku przyczynowym z zaistniałym zdarzeniem pozostaje wynajem pojazdu zastępczego przez cały czas faktycznego trwania naprawy uszkodzonego wskutek kolizji pojazdu, w którym to czasie poszkodowany jest rzeczywiście pozbawiony możliwości korzystania ze swego samochodu. Ponadto zaznaczenia wymaga fakt, iż w okresie wynajmu pojazdu zastępczego przypadły dni wolne od pracy, w związku z czym w tym czasie warsztat nie mógł kontynuować naprawy uszkodzonego pojazdu. Podobne stanowisko zajął Sąd Okręgowy w Szczecinie w uzasadnieniu do wyroku z dnia 08 lipca 2009 r. w sprawie o sygn. akt II Ca 445/09. Zważyć bowiem należy, iż technologiczny czasu naprawy pojazdu nawet po urealnieniu o czas niezbędny do zgłoszenia i wykonania oględzin uszkodzonego pojazdu, konieczność zamówienia i dostarczenia części jest krótszy od rzeczywistego czasu naprawy. Technologiczny czas naprawy pojazdu określa bowiem producent danej marki poprzez wskazanie pracochłonności demontażu i montażu oraz lakierowania części kwalifikowanych do wymiany czy naprawy oraz przygotowania pojazdu do naprawy. Jest to

czas wzorcowy, który nie zawsze jest odzwierciedlony w rzeczywistości. Do tego okresu, zgodnie z w/w poglądami, należy doliczyć czas oczekiwania na części zamiennie, co w okolicznościach stanu faktycznego również odpowiadało dwóm dniom. Podkreślenia wymaga, iż z okoliczności stanu faktycznego bezspornie wynika, iż warsztat nie posiadał na składzie części zamiennych, niezbędnych do naprawy pojazdu poszkodowanego, stąd potrzeba ich zamówienia, zaś okres oczekiwania na nie, stanowi jeden z elementów rzeczywistego czasu naprawy pojazdu, a co za tym idzie wyznacza również zasadny czas najmu pojazdu zastępczego. Dodatkowo, jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy w Krakowie, w wyroku z dnia 16 października 2013 r., w sprawie o sygn. akt: XII Ga 301/13, LEX nr 1715405 - w tych ramach mieści się kwota wynajmu pojazdu zastępczego przez okres niezbędny do dokonania naprawy uszkodzonego samochodu przy czym czas naprawy obejmuje nie tylko same czynności naprawcze ale także sporządzenie kalkulacji naprawy i jej zatwierdzenie przez ubezpieczyciela.

W odniesieniu do samej stawki najmu pojazdu zastępczego, zastosowanej przez powodów, podnieść należy, iż nie odbiega ona od średnich stawek rynkowych w miejscu zamieszkania poszkodowanego. Powodowie podnoszą zarazem, iż zgodnie z treścią uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie za sygn. akt III CZP 32/03 który per analogiam znajduje zastosowanie w przedmiotowej sprawie, wskazano iż brak jest podstaw do wprowadzania obowiązku poszkodowanego w związku z wypadkiem komunikacyjnym, aby poszukiwał sprzedawcy oferującego najtańsze części zamiennie. Podobnie należy przyjmować odnośnie wynajmu pojazdu zastępczego. Nie sposób wymagać od poszkodowanego, aby w realiach doznanej szkody podejmował dodatkowy trud poszukiwania najtańszego sposobu likwidacji szkody.

Powodowie wskazali, że są legitymowani czynnie w przedmiotowej sprawie na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 30 kwietnia 2020 r.

Uzasadniając roszczenie w zakresie żądania odsetek ustawowych oraz termin ich naliczania, podnieść należy, iż zgodnie z treścią przepisu art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...)zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie". Zgłoszenie szkody w zakresie wynajmu pojazdu nastąpiło w dniu wydania pierwszej decyzji przez pozwanego tj. 31 maja 2021 r., w związku z czym 30 dniowy termin ukończenia postępowania likwidacyjnego upłynął w dniu 30 czerwca 2021 r. Zatem od dnia następnego powodowie są uprawnieni do naliczania i żądania zapłaty odsetek ustawowych od należnego im odszkodowania.

Powodowie w piśmie z dnia 4 lipca 2022 roku rozszerzyli powództwo o kwotę 848,70 złotych, domagając się ostatecznie kwoty 1.723,20 złotych. Powołali się przy tym na opinie biegłego, z której wynika, że kwota 230 złotych oraz VAT od niej liczony jest stawką mieszczącą się w stawkach rynkowych. Nadto biegły wskazał w swojej opinii, że czas najmu może być uznany za uzasadniony w wymiarze 15 dni.

Pozwana – (...) Spółka Akcyjna **z siedzibą w S.** wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwana wskazała, że kwestionuje: zastosowaną stawkę najmu pojazdu zastępczego - czas wynajmu pojazdu zastępczego. Czas i koszt korzystania z pojazdu zastępczego powinny być ograniczone do niezbędnego minimum, biorąc pod uwagę przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego przez ubezpieczyciela oraz technologiczne uwarunkowania związane z przywróceniem uszkodzonego pojazdu do stanu poprzedniego. Poszkodowany zobowiązany jest bowiem minimalizować wysokość szkody, a zatem także koszty najmu samochodu zastępczego. Jeżeli nawet pozwany nie zaoferowałby Poszkodowanemu najmu w dniu szkody lub następnym, Poszkodowany kierując się zasadą minimalizacji szkody powinien oddać droższy samochód i skorzystać z tożsamej lecz tańszej oferty, a jeżeli tego nie uczynił powinien liczyć się z obowiązkiem poniesienia wyższych kosztów we własnym zakresie. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2001 r. (sygn. III CZP 5/11) odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenia albo zniszczenia pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego.

W zakresie stawki najmu pozwana wskazała, iż w dniu zgłoszenia szkody pozwana złożyła propozycję udostępnienia pojazdu zastępczego. Propozycja bezgotówkowej organizacji pojazdu zastępczego została wysłana wiadomością e-mail na adres Poszkodowanej. W wiadomości tej konkretnie wskazano klasy pojazdów, modele i obowiązujące stawki. Zastrzeżono możliwość weryfikacji stawki w przypadku skorzystania z oferty innego podmiotu. Wobec powyższego poszkodowany miał czas na zapoznanie się propozycją pozwanej, jej analizę oraz ewentualny kontakt z E. Hestią.

Propozycja ubezpieczyciela wskazywała na: nazwy przedsiębiorców współpracujących z pozwaną i zapewniających pojazdy w ramach umów o okresowe używanie pojazdu m.in. (...) a (...), 99rent, (...); z zaznaczeniem, iż są to wypożyczalnie profesjonalne, o uznanej renomie; ogólnopolski zasięg działania asystorów pozwanej i rozbudowaną sieć punktów zapewniających szeroki dostęp do pojazdów wszystkich klas. Przykłady dostępnych modeli pojazdów z odpowiednim podziałem na segmenty wraz ze wskazaniem należnej stawki brutto za dobę wynajmu, przy czym zamieszczenie stawki brutto jest wyrazem dążenia do maksymalnej przejrzystości propozycji przez uniknięcie kreowania fikcyjnej, niższej stawki nieuwzględniającej należności podatku VAT. Ponadto wskazano na pokrywanie przez (...) S.A. kosztów najmu zastępczego. Niezbędność kontaktu z ubezpieczycielem w celu wyrażenia zainteresowania propozycją, przy czym poszkodowany miał do wyboru dogodniejszy dla siebie kanał komunikacji – łączność telefoniczna lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na wskazany adres email-[pojazdastepczy@ergohestia.pl](mailto:pojazdastepczy@ergohestia.pl). (...) skorzystania z pojazdu zastępczego o klasie zbliżonej do pojazdu uszkodzonego, nie wyższej jednak niż klasa pojazdu uszkodzonego. Niezależność decyzji poszkodowanego i możliwość swobodnego wyboru wynajmującego pojazd zastępczy, z zaznaczeniem, iż w każdym przypadku zarówno czas, jak i koszt najmu podlegają weryfikacji.

Wybór firmy wynajmującej należy do poszkodowanego, jednak decyzja w tym zakresie nie może powodować wzrostu zobowiązania ubezpieczyciela ponad niezbędny, uzasadniony zakres także w zakresie wysokości kosztu najmu. Jednak Poszkodowany nie był zainteresowany najmem pojazdu zastępczego u pozwanej i podjął decyzję o najmie pojazdu w znacznie wyższej stawce. Decyzją z dnia 31.05.2021 r. pozwana przyznała powodce odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego w kwocie 540,00 zł brutto weryfikując stawkę dobową do kwoty <sup>1</sup> 135,00 zł brutto i uznając 4 dni najmu. Stawka 135,00 zł brutto za dobę najmu jest stawką, za którą poszkodowany mógł wynająć pojazd zastępczy w sieci współpracujących z pozwaną wypożyczalni.

Pozwana podkreśliła, iż wyrażała chęć bezgotówkowego, niezwłocznego zorganizowania pojazdu zastępczego bezkosztowo i proponując bezpłatne podstawienie i odbiór pojazdu, bez kaucji. Poszkodowany zrezygnował z wynajmu zorganizowanego przez pozwaną, tym samym rezygnując z realizacji zasady nieprzyczyniania się Poszkodowanego do wzrostu już wynikłej szkody. Wybór podmiotu trudniącego się najmem pojazdów zastępczych należał do Poszkodowanego, jednakże biorąc pod uwagę zasadę współdziałania i obowiązek Poszkodowanego minimalizacji szkody, obciążanie pozwanego zakładu ubezpieczeń koniecznością zwrotu kosztów najmu w oparciu o stawkę wyższą niż zaproponowana, nie znajduje uzasadnienia prawnego. Przy ustalaniu kosztów najmu pojazdu zastępczego, które obciążają zakład ubezpieczeń należy więc uwzględniać stawkę, za którą zakład ubezpieczeń proponował poszkodowanemu najem pojazdu zastępczego, różnica zaś pomiędzy stawką za którą poszkodowany wynajął pojazd, a stawką za którą mógł wynająć u pozwanego, obciąża poszkodowanego z uwagi na świadome wynajęcie pojazdu za cenę wyższą niż było to możliwe. Skoro pozwana proponowała najem pojazdu a Poszkodowany propozycji nie przyjął to ciężar wykazania zasadności stawki został przerzucony na powoda. Wprawdzie poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwania najtańszej oferty, jednak i nie był zmuszony do poszukiwań skoro pozwana informowała w wiadomości potwierdzającej przyjęcia zgłoszenia oraz w protokole szkody o możliwości najmu za niższy czynsz, a proponowany przez pozwaną pojazd posiadał wszystkie cechy wynajętego pojazdu, tj. pakiet OC + AC, brak limitu kilometrów, brak kaucji, z podstawieniem i odbiorem pojazdu. Ponadto na (...) ciążył obowiązek współdziałania w celu minimalizacji szkody, a ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa szkody. Nie współdziałając z pozwaną, Poszkodowany przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody. Tego typu ekonomicznie nieuzasadnione postępowanie strony stosunku zobowiązaniowego wygenerowało niczym nieuzasadnione, kilkukrotnie zawyżone koszty najmu pojazdu zastępczego, za które pozwana odpowiedzialności nie ponosi. Poszkodowany miał zatem realną możliwość zapoznania się z propozycją pozwanej, porównania jej z innymi ofertami na rynku oraz podjęcie

racjonalnej decyzji. Poszkodowany powinien dążyć do minimalizacji rozmiarów szkody, oraz zadbać w identyczny sposób o interesy drugiej strony zobowiązania jak o swoje własne. Co istotne w okolicznościach niniejszej sprawy, poszkodowany z niewyjaśnionych powodów z propozycji nie skorzystał, przyczyniając się tym samym do zwiększenia rozmiaru szkody. Przy czym skoro podmiot organizujący najem był profesjonalistą na rynku pojazdów i szkód komunikacyjnych, a ponadto występował w imieniu Poszkodowanego, to także przed wynajęciem pojazdu powinien wiedzieć, że ubezpieczyciele proponują pośrednictwo w najmie pojazdów zastępczych wg stawek niższych niż rynkowe oraz zastrzegają ograniczenie swojej odpowiedzialności do tych stawek w przypadku zawarcia umowy najmu z innym podmiotem. W tej sytuacji podmiot organizujący najem powinien poinformować o powyższym poszkodowanego, gdyż jako reprezentant poszkodowanego w zakresie likwidacji szkody winien działać w jego interesie. Pozwana w tym miejscu oświadcza, iż w swojej ofercie posiada asystorów, gdzie dzięki takiej współpracy umożliwia poszkodowanym wynajem pojazdów zastępczych. Jest to o tyle istotne, że firmy współpracujące z pozwaną nie posiadają stawek w wysokości 282,90 zł brutto za najem pojazdu segmentu D, to jest odpowiadającej klasie wynajętego pojazdu, czyli znacznie niższe. Dlatego też skoro pozwana daje możliwość korzystania z pojazdu zastępczego, a Poszkodowany nie korzysta z takiej możliwości, tylko decyduje się na ofertę znacznie droższą, to brak jest podstaw obciążania tymi kosztami Ubezpieczyciela, który ponosi odpowiedzialność w zakresie OC posiadacza pojazdu będącego sprawcą kolizji. Pozwana zweryfikowała stawkę do 135,00 zł brutto. Pozwana nadmienia, iż prawo poszkodowanego do najmu pojazdu zastępczego nie ma charakteru absolutnego i rozpatrując roszczenia z tego tytułu zbadać należy szereg okoliczności w celu właściwego oszacowania ewentualnej szkody i jej rozmiaru. Zdaniem pozwanej niedopuszczalnym jest aby rozpoznawanie roszczeń związanych z najmem pojazdu zastępczego ograniczyć jedynie do wypłaty odszkodowania w wysokości wynikającej z przedstawionej faktury VAT, bez możliwości zbadania sprawy jako indywidualnego przypadku. Do takiego wniosku prowadziłoby uwzględnienie powództwa na podstawie dowodów przedłożonych Sądowi przez powoda. W świetle wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 16 stycznia 2014 sygnatura (akt. XII Ga 647/13) „poszkodowany nie może domagać od pozwanego ubezpieczyciela jakichkolwiek poniesionych oraz udokumentowanych za pomocą faktur VAT kosztów pozostających w związku z uszkodzeniem pojazdu, lecz tylko takich kosztów, które są niezbędne i ekonomicznie uzasadnione do naprawienia powstałej w majątku powoda szkody”. Zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu w polskiej procedurze cywilnej, powód winien udowodnić zasadność swych roszczeń nie tylko co do zasady, ale i co do wysokości.

Pozwana uznała, iż uzasadniony okres najmu wynosi w niniejszej sprawie 4 dni. Pozwana argumentuje swoje stanowisko treścią Uchwały Sądu Najwyższego w z dnia 17.11.2011 r. w sprawie o sygn. akt III CZP 5/11, w której zostało uwypuklone że „nie jest celowe nadmierne rozszerzenie odpowiedzialności odszkodowawczej i w konsekwencji – ubezpieczyciela, co mogłoby prowadzić do wzrostu składek ubezpieczeniowych.” Jednocześnie z uwagi na różnorodność okoliczności związanych z następstwami wypadku komunikacyjnego oraz sytuację życiową poszkodowanych, każdy przypadek podlega indywidualnej ocenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego w zaprezentowanym wyroku, nawet w sytuacji, w której najem pojazdu zastępczego można uznać za celowy, o czym decyduje całokształt okoliczności, nie można przyjąć automatycznie, że poszkodowanemu przysługuje refundacja wszystkich poniesionych na ten cel kosztów czyli kosztów najmu w pełnej wysokości. Zakres kompensacji przedmiotowych kosztów wyznaczać powinien w każdej konkretnej sytuacji kryterium ich ekonomicznej zasadności, którą rozważać należy przy uwzględnieniu obowiązku współdziałania wierzyciela z dłużnikiem w kierunku zapobiegania szkodzie i minimalizacji jej rozmiarów i obowiązku nieprzyczyniania się poszkodowanego do zwiększania rozmiarów szkody. W przedmiotowej sprawie powód nie udowodnił celowości i konieczności wydatków na wynajem pojazdu zastępczego i parkowania – w rozmiarze nie uznanym przez pozwaną. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego – zobowiązanego do pokrycia szkody obciążają wyłącznie koszty celowego i koniecznego najmu pojazdu zastępczego (SN w Uchwale z dnia 22.11.2013 r., III CZP 76/13). Skoro to powód (poszkodowany) korzystał z pojazdu zastępczego, to on winien wykazać, iż najem ten był celowy i konieczny przez cały okres objęty wystawionym w sprawie rachunkiem. Technologiczny czas naprawy ustalony został w oparciu o system A. określający faktyczne czasy jednostek niezbędnych do wykonania napraw lakierniczo-błacharsko-mechanicznych. W jego wyliczeniu uwzględniono korekcyjny współczynnik czasu pracy obejmujący przestoje. Łączny uznany czas wynajmu pojazdu wynosi w rozpatrywanym przypadku 4 dni i uwzględnia: 3 dni technologicznej naprawy i 1 dzień organizacyjny. Pozwana wskazuje, że to do warsztatu dokonującego naprawy, jako profesjonalisty i strony odrębnej

umowy polegającej na zleceniu naprawy, należy obowiązek przestrzegania norm producenta i takie jej organizowanie, aby została zakończona w zgodnym z technologią terminie.

**Sąd ustalił - opierając się na niżej wskazanych dowodach - następujący stan faktyczny:**

W dniu 4 kwietnia 2021 r. doszło do kolizji, w której samochód marki F. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność A. N. został uszkodzony przez sprawcę posiadającego polisę od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. w S.. Ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie z tytułu szkody w pojeździe.

***Okoliczności niesporne, a ponadto dowód:***

- decyzja odszkodowawcza – k. 43 – 45;

- zeznanie świadka A. N. – k. 64 – 65.

Poszkodowany wystąpił o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, który wynajął, celem dojazdów do pracy i użytku codziennego. Dowieźił trójkę dzieci do szkoły i sam jeździł do pracy. Nie posiadał innego pojazdu, którym mógłby zastąpić pojazd uszkodzony. Najem nastąpił od dnia 8 kwietnia 2021 r., W dniu 21 kwietnia 2021 r. poszkodowany zwrócił pojazd zastępczy. A. N. wynajął samochód zastępczy klasy C – S. (...).

Wcześniej, w dniu 9 kwietnia 2021 r. warsztat wniósł o przeprowadzenie dodatkowych oględzin. Tego samego dnia zamówiono części zamienne i odebrano je w dniu 12 kwietnia 2021 r. W tymże dniu pozwany zaakceptował kosztorys naprawy pojazdu uszkodzonego. W kolejnych dniach miała miejsce technologiczna naprawa pojazdu, która zakończyła się w dniu 21 kwietnia 2021 r. Łączny okres najmu pojazdu zastępczego wyniósł 8 dni przy dobowej stawce najmu w wysokości 230 zł netto + VAT. Koszt wynajmu pojazdu zastępczego za ten okres stanowiła kwota 2.263,20 zł.

A. N. poprzez infolinię uzyskał informację, że może wynająć pojazd zastępczy we wskazanych przez ubezpieczyciela wypożyczalniach, a potem dochodzić zwrotu tych kosztów.

***Dowód:***

- oświadczenie – k. 9;

- harmonogram naprawy pojazdu – k. 11 - 14;

- umowa najmu pojazdu – k. 15;

- potwierdzenie zwrotu pojazdu – k. 15 v;

- faktura – k. 16;

- umowa cesji wierzytelności – k. 21;

- zeznanie świadka A. N. – k. 64 – 65.

Decyzją z dnia 31 maja 2021 r. ubezpieczyciel przyznał kwotę 540,00 złotych, tytułem odszkodowania za zwrot kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, wskazując, iż uznano okres wynajmu w ilości 4 dni, po stawce dobowej w wymiarze 135,00 złotych brutto. Wskazano, że ubezpieczyciel zaoferował poszkodowanemu możliwość zorganizowania pojazdu zastępczego.

***Dowód:***

- decyzja dotycząca likwidacji szkody – k. 17 - 18;

- informacja o warunkach najmu pojazdu zastępczego – k. 41 – 42;
- oświadczenia – k. 46 – 49;
- zeznanie świadka A. N. – k. 64 – 65.

Uzasadniony czas najmu pojazdu dla A. N. to 15 dni. W jego zakres wchodzi:

- 8 dni od dnia powstania szkody w dniu 4 kwietnia 2021 r. do dnia uznania ostatecznego zakresu uszkodzeń pojazdu,
- 2 dni - kompletowanie części,
- 3 dni – czas naprawy, zgodny z technologią,
- 2 dni – wolne od pracy,
- 1 dzień – oczekiwanie na stanowisko naprawcze,
- 1 dzień – wykończenie prac.

Wynajęcie pojazdu z segmentu C kosztować mogło kwoty od 139 złotych do 534,74 złotych brutto, a średnio 260,62 złotych. Pojazd uszkodzowanego należał do segmentu D. Koszty wynajęcia takiego pojazdu to kwoty od 233,70 złotych do 1.403,13 złotych brutto. Średnia kwota to 683,30 złotych brutto.

***Dowód:***

- decyzja dotycząca likwidacji szkody – k. 17 - 18;
- opinia wraz z załącznikami biegłego z zakresu techniki pojazdowej M. M. – k. 73 – 125;
- uzupełniająca opinia wraz z załącznikami biegłego z zakresu techniki pojazdowej M. M. – k. 146 - 151;
- uzupełniająca opinia wraz z załącznikami biegłego z zakresu techniki pojazdowej M. M. – k. 171 – 185.

**Sąd zważył, co następuje:**

Powództwo okazało się uzasadnione.

W przedmiocie zakresu szkody i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego, tj. przepisy art. 361 § 2 k.c. oraz art. 363 k.c. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych. W myśl przepisu art. 822 § 1 i 2 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (§ 1). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2). Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c.). Zaś poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 822 § 4 k.c.).

W toku procesu nie kwestionowanym było, iż sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego ubezpieczyciela. Strona pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności za szkodę powstałą w pojeździe i wypłaciła odszkodowanie. Natomiast przepis art. 361 § 2 k.c. obrazuje zasadę pełnego odszkodowania i jednocześnie statuuje obowiązek odszkodowawczy w zakresie dwóch postaci szkody: straty (damnum emergens) i utraconych korzyści (lucrum cessans). Zgodnie z założeniem "teorii

różnicy" (metody dyferencyjnej), że szkodę ujmuje się jako różnicę między dwoma stanami majątku poszkodowanego, przedmiotem porównania jest stan rzeczywisty, tak jak przedstawia się po wystąpieniu zdarzenia szkodzącego oraz hipotetyczny, czyli taki, który by istniał bez zakłócenia wywołanego tym zdarzeniem.

Ogólne reguły odnoszące się do sposobów naprawienia szkody wyznacza art. 363 § 1 k.c., zgodnie z którym co do zasady powinno to nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź też przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Możliwość naprawienia szkody w postaci przywrócenia stanu poprzedniego została przez ustawodawcę ograniczona, gdyż poszkodowany nie może jej żądać, gdy przywrócenie stanu poprzedniego jest niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty. W literaturze przyjmuje się, że w warunkach gospodarki rynkowej pieniężna postać odszkodowania zwykle wystarczająco zaspokaja interesy poszkodowanego, umożliwiając mu np. nabycie zastępczych dóbr i usług, ale także podjęcie decyzji co do odmiennego wykorzystania uzyskanych środków. Przepis art. 822 § 1 k.c. modyfikuje normę wynikającą z art. 363 § 1 k.c. tylko w ten sposób, że roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego przekształca w roszczenie o zapłatę kosztów restytucji. Powstanie tego roszczenia, a tym samym zakres odszkodowania, nie zależą od tego, czy poszkodowany dokonał restytucji i czy w ogóle ma taki zamiar (Wyrok SN z 16 grudnia 2021 r., III CZP 66/20, LEX nr 3440561).

Dopuszczone w sprawie dowody dały podstawę do uznania, że dochodzona przez powodów kwota stanowi właściwe odszkodowanie za zrealizowany najem pojazdu. Po pierwsze uwagi wymaga, że wskazana w fakturze kwota mieści się pomiędzy widełkami kwotowymi czynszu najniższego i najwyższego jaki byłby przyjęty na miejscowym rynku najmu pojazdów. Kwota 230 złotych netto (282,90 złotych) nie może być uznana za nierynkową lub wygórowaną. Czas najmu został opisany przez biegłego w sposób precyzyjny i daje podstawę do dalszych obliczeń zasadnej części roszczenia. Zastrzeżenia pozwanego zostały poddane ocenie i w obrębie opinii uzupełniającej biegły wskazał na istotny zakres uszkodzenia i wiążący się z tym czas naprawy. Przeszój pojazdu był uzasadniony już od dnia uszkodzenia. Technologiczny czas naprawy został ustalony jako wzorcowy i jego wymiar nie budzi wątpliwości, a w stosunku do niego niezbędnym czasem jest również oczekiwanie na części oraz na wolne stanowisko naprawcze (k. 148). Biegły w opinii uzupełniającej wyjaśnił te zależności i należy przyjąć jako naturalne to, że w normalnym cyklu pracy warsztatu samochodowego nie ma możliwości przystąpienia natychmiastowo do prac naprawczych. Wskazany czas 15 dni najmu jest w pełni uzasadniony zarówno uwarunkowaniami organizacyjnymi, jak i ściśle naprawczymi.

Wbrew zapatrywaniu pozwanego poszkodowany nie ma obowiązku wynajęcia pojazdu u konkretnego podmiotu – dostawcy takiej usługi, o ile wiąże się to z dodatkowymi czynnościami, czy oczekiwaniem na jej realizację. Pozwany ubezpieczyciel opiera swoje przekonanie o możliwości takiego najmu na własnym schemacie postępowania i organizacji czynności w toku postępowania likwidacyjnego. Tymczasem nie chodzi o schemat, czy model działania ubezpieczyciela, dyktowany jego rachunkiem ekonomicznym, a o realne skorzystanie z pojazdu zastępczego przez uprawnionego w czasie bezpośrednio po zdarzeniu szkodowym.

Jak podkreśla aktualne orzecznictwo, możliwość korzystania z pojazdu zastępczego nie może być uznana za świadczenie szczególne ze strony ubezpieczyciela, czy potęgujące szkodę. Zwłaszcza w warunkach dużego miasta i konieczności dojazdów do pracy lub realizacji innych potrzeb bytowych możliwość szybkiego zastąpienia własnego pojazdu autem wynajmowanym ma istotne znaczenie dla uprawnionego. Jeśli zatem poszkodowany korzystał ze swojego pojazdu, który uległ uszkodzeniu mogła oczekiwać, że zostanie niezwłocznie zaopatrzona w inny pojazd, bez dodatkowego nakładu starań i upływu czasu, zbędnych negocjacji, czy osobistych kontaktów z przedstawicielami ubezpieczyciela. Nie ma żadnej realnej potrzeby w obligowaniu poszkodowanego do dodatkowych kontaktów z ubezpieczycielem, skoro wie on, że daną osobę reprezentuje przed nim oznaczony pełnomocnik. Nie ma również żadnej przeszkody, aby wskazać zainteresowanym wypożyczalnię na terenie S., w której znajduje się określony pojazd zastępczy oraz udostępnić projekt umowy najmu.

Należy wskazać zatem, że jeśli oferta najmu pojazdu zastępczego nie wykracza poza deklaracje o możliwości takiego wynajmu i nie prowadzi do niezwłocznego podstawienia pojazdu, aktywność ubezpieczyciela w tym obszarze nie może być postrzegana inaczej, niż nieefektywna, a z punktu widzenia klienta, nawet jako pozorna.



W przedmiotowej sprawie poszkodowany nie powiększył wysokości szkody. Wynajęty przez niego pojazd znajdował się w klasie niższej, niż uszkodzony. Gdyby przyjął do użytkowania inny pojazd, odpowiadający klasie uszkodzonego koszty najmu byłyby wyższe, o czym stanowi druga, uzupełniająca opinia biegłego. Stąd wnioskowany w pozwie dalszy zwrot związanych z tym kosztów należy uznać za zasadny.

Roszczenie o odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego znajduje swoje oparcie w treści art. 359 § 1 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia. Ubezpieczyciel, stosownie do treści przepisu art. 817 § 1 k.c., obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, a jeśli tego nie czyni, popada w opóźnienie uzasadniające naliczenie odsetek ustawowych od należnej wierzycielowi sumy. Świadczenie ubezpieczyciela ma zatem charakter terminowy, a spełnienie świadczenia w terminie późniejszym niż wynikający z art. 817 k.c. może być usprawiedliwione jedynie wówczas, gdy ubezpieczyciel wykaże istnienie przeszkód w postaci niemożliwości wyjaśnienia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia, mimo działań podejmowanych z wymaganą od niego starannością profesjonalisty, według standardu, którego reguły wyznaczane są przez prawo ubezpieczeniowe. W niniejszej sprawie takich przeszkód nie można stwierdzić. Po wezwaniu do uiszczenia kosztów najmu pozwany pozostaje w zwłoce z realizacją świadczenia.

Sąd obciążył stronę pozwaną kosztami procesu przyjmując za podstawę, wyrażoną w art. 100 k.p.c., zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu, zgodnie z którą w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Powodowie ponieśli koszty procesu w łącznej kwocie 1.134 złote, na którą składa się opłata od pozwu w kwocie 2 x po 100 zł i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 900 zł. Nadto opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Zważywszy, że żądanie pozwu zostało uwzględnione w zakresie kwoty stanowiącej 100% dochodzonego roszczenia, powodom należy się zwrot poniesionych kosztów w takim samym stosunku, tj. kwota 1.134 złote.

Pozwany ponosi koszty sądowe wyłożone tymczasowo przez Skarb Państwa – są to koszty opinii biegłego sporządzonych do sprawy: 1.016 złotych, 189,40 złotych i 426,40 złotych.

Wobec powyższego orzeczono, jak w formule sentencji przedmiotowego wyroku.